

Sju Taunzend

ADRIJAN MOL:
MLITAVE GODINE

Preveo
Zoran Ilić

■ Laguna ■

Naslov originala

Sue Townsend

ADRIAN MOLE: THE PROSTRATE YEARS

Copyright © Lily Broadway Productions Ltd, 2009

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Ova knjiga je posvećena Šonu,
s ljubavlju i zahvalnošću, a takođe i profesoru
Majku Nikolsonu i osoblju Odeljenja za bolesti
bubrega lesterske Opšte bolnice.*

ZAHVALNICA

Ovu knjigu ne bih mogla napisati bez Bejlja, Šona, Kolina i Luiz i njihove pomoći.

2007.

Subota, 2. jun 2007.

Crni oblaci nad Mangold Parvom. Kiša pada od pamtiveka.
Kada će stati?

GLAVNE BRIGE

1. Glen se bori protiv talibana u provinciji Helmand.
2. Zarada je danas u knjižari bila samo 17,37 funti.
3. Sinoć tri puta ustajao da mokrim.
4. Bliski istok.
5. Štede li moji roditelji za sahranu? Nisam u mogućnosti da ih sahranim.
6. Moja kćer Grejs pokazuje zabrinjavajuće staljinističke osobine. Je li to normalno ponašanje kod dece do pet godina?
7. Prošlo je dva meseca i devetnaest dana otkad sam poslednji put vodio ljubav sa svojom ženom Dejzi.

Ponekad osećam da je manje zagrejana za mene nego što je bila ranije. Odavno mi nije uzela vrh kuvanog jajeta. Još nije kupila par velingtonki uprkos tome što već tri godine živi u Mangold Parvi. Jedina je majka ispred školske kapije koja nosi potpetice od dvanaest centimetara. To pokazuje potpuni nedostatak njene privrženosti meni i engleskom selu. Prvog meseca

našeg braka zajedno smo obrali kupine i pokušala je da napravi slatko. Sada, četiri godine kasnije, rane od ključalog džema su skoro u potpunosti zacelile, a ona kupuje slatko od kupina *Bon Meman* za 3,50 funti! To je smešno, kada to isto možete kupiti kod lokalnog proizvođača za 87 penija.

Juče sam je zatekao kako plače nad svojom starom aktovkom. Kada sam je pitao šta nije u redu, zajecala je: „Nedostaje mi *Din strit**.“

„Ko je taj?“, upitao sam.

Sklopila je aktovku uz tresak i divljački šutnula vreću veštačkog đubriva.

„*Din strit*, mesto, *idiote*“, rekla je onim smirenim, podrugljivim glasom kog sam počeo da se užasavam.

Ipak, bar je razgovarala sa mnom, mada i dalje izbegava da me gleda u oči. Prošle nedelje, dok sam u torbi svoje žene tražio trimer za sečenje dlaka iz nosa, nabasao sam na rokovnik A5 formata s koricama na kojima su bila bezopasna čudovišta. Otvorivši rokovnik, bio sam zapanjen kada sam, na prvoj strani, našao belešku upućenu meni.

ADRIJANE, AKO SI NAŠAO MOJ DNEVNIK I OVO ČITAŠ, NE ČITAJ DALJE. OVAJ DNEVNIK JE MOJ JEDINI PRISNI PRIJATELJ. MOLIM TE POŠTUJ MOJE ŽELJE I DOZVOLI MI DA IMAM MALO PRIVATNOSTI.

ZATVORI ROKOVNIK I VRATI GA NA MESTO,
ODMAH!

Nastavio sam da čitam

* *Dean Street* – ulica u Sohou, u Londonu, poznata kao umetnički i medijski centar. (Prim. prev.)

Dragi dnevniče,

Nameravam da te pišem svaki dan i ništa neću skrivati. Nikome živome ne mogu reći kako se osećam. Adrijan bi doživio nervni slom, moji roditelji i sestre bi kazali rekli smo ti da se ne udaješ za njega, a moji prijatelji bi kazali lepo smo ti rekli. Međutim, istina je, dnevniče, da sam skroz nesrećna. Mrzim što živim među seljacima koji nikada nisu čuli za galeriju „Vajt kjub“ ili makijato kafu i koji misle da je Rasel Brend vrsta električnog čajnika. Volim li svog supruga? Da li sam ikada volela svog supruga? Mogu li živeti sa svojim suprugom sve dok jedno od nas ne umre, ili oboje?

Čuo sam tresak stražnjih vrata i Dejzi je iz bašte ušla u kuću. Brzo sam vratio dnevnik u njenu tašnu i iz ne znam kog razloga viknuo: „Dejzi, kada je zvanično kraljičin rođendan?“

Ušla je u dnevnu sobu i rekla: „Šta će ti to? Da joj nisi napisao jednu od svojih pesama?“

Kako je sagla glavu da zapali cigaretu, nisam mogao a da ne primetim da sada ima *tri* brade. Takođe sam nedavno primetio da je nešto čačkala u kupatilu oko naše „vage koja govori“, tako da više ne izgovara težinu.

Prestao sam da joj pravim društvo kad ide da kupuje odeću otkada je imala izliv besa u kabini u *Prajmarku*, kada se utegla u košulju broj 14 pa je šefica odeljenja morala makazama da joj je skine. Do kuće je sve vreme govorila: „Ne razumem, nosim samo broj 12.“ Čak je i moj drug Najdžel, koji je slep, ali može da vidi obrise, nedavno rekao: „Bože, Dejzi slaže kolograme. Došla je pre neki dan da se vidimo i pomislio sam da mi se baštenska šupa pokrenula.“

Kada je ušla u kuhinju, bio sam u iskušenju da dohvatim njen dnevnik i nastavim sa čitanjem, ali nisam smeo da stavljam glavu u torbu.

Posle večere (salata s tunjevinom iz konzerve, mladi krom-piríci, salata od cvekle, jagode iz bašte, elmlí krem), prao sam sudove kada je Dejzi ušla i uzela pakovanje čokoladnih kolačića iz kredenca. Kasnije, pošto sam očistio kuhinju, odgurao kantu za smeće i kutije za reciklažu do ulice, otišao sam u dnevnu sobu da gledam vesti na Kanalu 4 i nisam mogao a da ne primetim kako je Dejzi pojela tri četvrtine pakovanja biskvita. Nije trebalo ništa da kažem. Trebalo je da držim začepljenu gubicu. Svađa koja je usledila bila je nalik vulkanskoj erupciji.

Grejsi je do daske pojačala ton *Srednjoškolskog mjuzikla 2* koji je pustila na de-ve-deu i viknula: „Prekinite da se derete ili ću zvati policiju!“

Moja majka je došla iz susedstva da ustanovi je li me Dejzi možda ubila. Privela je svađu kraju nadjačavši i Dejzi i mene: „Dejzi, ne prihvataš realnost! Očigledno je da nosiš broj 16! Preboli to! *Evans, Prinsipls*, a čak i *Don Frenč* imaju odeću za debele žene.“

Dejzi se bacila mojoj majci u naručje, a majka mi je ljutitim pokretom glave pokazala da treba da izađem iz sobe.

Jutros Dejzi nije stajala na vratima i posmatrala me kako se kao i obično penjem na bicikl i odlazim na posao, a kada sam stigao do ulice i okrenuo se da mahnem, nije je bilo na prozoru. Fizički sam u veoma lošem stanju. Noću ustajem iz kreveta najmanje tri puta, a i više ako sebi dozvolim čašu vina posle *Vesti*. Zbog toga sam iznuren, a sledeće jutro moram da otpim svoje roditelje (s kojima imam zajednički zid) kako se žale da ne mogu da spavaju od neprestanog zvuka puštanja vode iz naše cisterne.

Dok sam vozio bicikl s vetrom u lice, trebalo mi je više nego obično da dođem do knjižare, a kada sam stigao do predgrađa Lestera, dodatno sam se zadržao. Izgledalo je da je svaka važnija ulica bila iskopana da bi postavili nove kanalizacione cevi. Kao

vlasnika septičke jame, ne svojom voljom, ovo me je podstaklo da skoro pobesnim od ljubomore. Nije ni čudno što moja supruga čezne za metropolom. Lišio sam je jedne od osnovnih životnih potreba. Moj otac je kriv zbog naših primitivnih sanitarnih uslova, zato što je novac koji smo odvojili za glavnu odvodnu cev kada smo gradili Svinjce protraćen na rampe za njegova invalidska kolica. Sam je kriv što je imao moždani udar – jedina fizička aktivnost kojom se godinama bavio bilo je mrđanje kažiprstom po daljinskom upravljaču. Da stvar bude još gora, i dalje puši trideset cigareta na dan i davi se uštipcima i ljuto začinjenim čvarcima.

Proklinjem dan kada su moji roditelji kupili dva oronula obora i pretvorili ih u stambeni prostor. U početku, kada nisam bio platežno sposoban, bio sam zahvalan što imam makar svinjski krov nad glavom, ali sam valjda platio cenu.

Drugo o čemu brinem jeste moja budućnost kao oca. Grejsi je juče došla iz predškolskog s crtežom „Moja porodica“ nacrtanom flomasterom. Dnevniče, tražio sam među sabijenim ljudima svoj prikaz, ali nisam uspeo da se nađem. Bio sam duboko povređen što me nema. Kada sam pitao Grejsi zašto i mene nije uključila, istakavši da se porezom odvojenim od moje plate škola snabdeva flomasterima i učitelji dobijaju platu, nabrala je obrve. Ne bih li izbegao uobičajenu eskalaciju – jecanje, vrištanje, bale i protivoptužbe – skrenuo sam joj pažnju tako što sam otvorio pakovanje ružičastih napolitanki.

Kada sam pitao suprugu šta misli zašto me je Grejsi izostavila iz porodičnog crteža, Dejzi je rekla: „Očigledno se sveti zbog tvoje emocionalne ravnodušnosti.“ Kada sam se usprotivio, smešno je preterala sa emocijama i viknula: „Kada se vratiš kući s posla, ti sedneš i otvorenih usta gledaš kroz prozor.“

Branio sam se rekavši: „Taj pogled nikada ne može da me umori, drveće u daljini, svetlost koja nestaje s neba.“

Dejzi je rekla: „Nije ovo jebeni *Kornvol*. Dnevna soba gleda na močvarno polje i niz divljih čempresa koje je tvoj otac posadio da 'zaštiti privatnost'. Kao da neko i prolazi *pored* naše kuće.“

Nedelja, 3. jun

Stari svinjac br. 1
Svinjci
Donje polje
Niža staza
Mangold Parva
Lesteršir
Nedelja, 3. jun, 2007. god.

Mnogouvaženi Gordon Braun, NP
Ministar finansija
Dauning strit br. 11
London SZ1A 2AB

Dragi gospodine Braune,

Pisao sam vam nedavno na Ministarstvo finansija u vezi s jednom velikom nepravdom. Prema lokalnoj poreskoj kancelariji, ja još zaostajem sa isplatom duga u iznosu od 13.137,11 funti. Taj „dug“ je nastao u vreme kada sam radio za jednog dvoličnog poslodavca kao kuvar iznutrica u Sohou.

Shvatam da ste vi neverovatno zauzet čovek, ali ako biste mogli da pronađete vremena da bacite oko na moju papirologiju (poslatu 1. marta 2007. godine,

preporučenom poštom), a zatim mi prosledite belešku kojom se potvrđuje moja nevinost u vezi s ovim predmetom, bio bih vam večito zahvalan.

Vaš pokorni i odani,

A. A. Mol

P.S.: Mogu li predložiti da ovo sredite pre no što preuzmete mesto premijera?

P.P.S.: Čestitam što vam ide tako dobro samo s jednim okom. Stojite rame uz rame sa ostalim slavnim jednogkim ljudima: Piterom Folkom (Kolumbom)*, Džordžom Melijem**, Nelsonom i, naravno, Kiklopom.

Ponedjeljak, 4. jun

Ono što je počelo kao manja rasprava oko ispravnog načina kako se kuva krompir (ja ga stavim u hladnu vodu, Dejzi ga ubaci u ključalu) pretvorilo se u osudu našeg braka punu suza i gneva.

U spisak mojih bračnih zločina spada to što preglasno jedem čips, peglam ivice po sredini farmerica, odbijam da platim više od pet funti za šišanje, nosim isti mak na reveru (kupljen 1998) u novembru svake godine, stavljam previše sušenog bilja na špagete, pišem ludačka pisma slavnim

* *Peter Falk* (1927) – američki glumac, poznat po ulozi poručnika Kolumba iz istoimene kriminalističke TV serije. (Prim. prev.)

** *George Melly* (1926–2007) – engleski džez i bluz pevač, kritičar, pisac i predavač. (Prim. prev.)

ljudima, ne uspevam da zaradim dovoljno novca da nam omogućim da se preselimo iz obora.

Na kraju njenog žestokog napada, rekao sam: „Ne znam zašto si se udala za mene.“

Dejzi me je pogledala kao da me prvi put vidi i rekla: „Iskreno, ne znam zašto sam se udala za tebe. Pretpostavljam, mora da sam te volela.“

„Volela?“ upitao sam. „Jesi li namerno upotrebila prošlo vreme?“

Dejzi je ponovo poludela, vičući: „Naš brak se raspada, a ti umeš samo da pričaš o gramatici.“

„To je izuzetno oprečno onome što sam u stvari rekao“, usprotivio sam se.

„Slušaj sebe“, rekla je. „Niko tako ne govori, Adrijane. Niko stvarno ne koristi reč 'oprečno'.“

„'Oprečno' je skoro sasvim sigurno nešto što Vil Self* koristi u svakodnevnom ophođenju“, rekao sam. Čak sam i svojim ušima zazvučao kao gospodin Puter**.

Ne uživam u ovakvim sukobima. Da li se ja to pretvaram u jednog od onih sredovečnih ljudi koji misle da je zemlja propala i da nema pristojne muzike još od grupe ABBA?

* *William Self* (1961) – engleski romanopisac, kritičar i kolumnista. (Prim. prev.)

** Gradski činovnik nižih slojeva srednje klase, s velikim društvenim aspiracijama, glavni junak engleskog satiričnog romana *Ničiji dnevnik* (1892) braće Džordža i Vidona Grosmita. (Prim. prev.)

Utorak, 5. jun

Dnevniče, razmišljao sam o onome što sam juče napisao i pomalo sam se uznemirio kada sam video da mislim kako je zemlja propala i da nema nikoga ko može da nadmaši grupu ABBA.

Sreda, 6. jun

Danas se pojavilo sunce. Ne mislim u metaforičkom smislu, mislim na pravo sunce, koje se pojavilo iza niskih sivih oblaka što mesecima vise nad nama. Osećao se gust miris gloga u vazduhu i veći deo vode je ispario iz ulegnuća na prilaznoj stazi. Usput sam rekao Dejzi da će nam sunce prijati, povećati nivo serotoninina i sprečiti rahitis.

Dejzi je rekla: „Meni sunce znači samo to, Adrijane, da moram da obrijem noge.“

To nije ona žena kojom sam se oženio. Stara Dejzi, koja se naslađivala suncem, ležala bi na peškiru u bikiniju na ravnom krovu našeg obora ne bi li upila i poslednji zrak.

Kada sam joj predložio da bi mogla da se sunča, suze su joj ispunile oči. „Jesi li ti u poslednje vreme video kolika sam?“, rekla je.

Dnevniče, šta se desilo s mojom suprugom? Je li stvarno mislila ono što je o meni napisala u svom rokovniku? Hoćemo li ikada ponovo imati seks? Čak i moji roditelji uspevaju u tome svakog drugog četvrtka. Moram da stavljam čepove za uši zbog uznemirujuće buke koja dopire s one strane zajedničkog zida.

Ponedeljak, 11. jun

Gospodin Karlton-Hejs je bolestan. Lesli, njegov/a prijatelj/ica me je nazvao/la na knjižaru čim sam jutros stigao. Godinama sam se pitao je li Lesli muško ili žensko. I dalje sam u nedoumici. Lesli bi mogla biti žena dubokog glasa, à la ministarka Rut Keli*, ili muškarac piskutavog glasa, kao fudbaler Alen Bol.

Sve što znam o Lesli/Lesliju jeste to da živi u kući s gospodinom Karlton-Hejsom, da ne voli da se druži i da voli Sibelijusa, a od bombona bisets olsorts voli one ružičaste s kokosom i one sa sladićem.

Pitao sam Lesli/Leslija šta je gospodinu Karlton-Hejsu, i odgovorio/odgovorila mi je: „Zar nije pomenuo? O, dragi moj, plašim se da imam prilično loše vesti. O, dragi moj...“

Rekako sam brzopeto: „Da sačekam, dok mu ne bude bolje?“

Čuo sam Lesli/Leslija kako diše. Zvučalo je kao da ima tegoba s plućima.

Mušterija, žena s jednom velikom obrvom, upitala me je držimo li išta od ranih nadrealista. Ponudio sam joj biografiju Mana Reja. Bilo mi je drago što nam je razgovor bio prekinut nakratko – rekao sam Lesli/Lesliju da sačeka i ženi sa obrvom odmah počeo da hvalim knjigu. Gospodin Karlton-Hejs je baš loše procenio zanimanje za knjige o ranim nadrealistima u Lesteru i pet primeraka biografije Mana Reja bilo je teško prodati. S druge strane, ozbiljno je potcenio potražnju za autobiografijom Vejna Runija, koju mu je neko drugi napisao.

* *Ruth Kelly* (1968) – britanska političarka, u to vreme državni sekretar za lokalnu samoupravu i ministar za prava žena u vladi Tonija Blera. (Prim. prev.)

Kada sam se vratio do telefona, Lesli je već bio prekinuo/prekinula vezu. Hteo sam odmah da nazovem, ali je žena prišla do kase noseći knjigu o Manu Reju. Kada je otišla, nazvao sam Lesli/Leslija ponovo, ali posle dva zvana spustio sam slušalicu i prekinuo poziv.

Nedelja, 17. jun

Dan očeva

Jutros me je u 6.20 probudio miris nečeg izgorelog i Grejsi mi je viknula u uvo: „Ustaj, tata, Dan očeva je!“

Uleteo sam u kuhinju i zatekao kako iz tostera izbija dim, ispod nogu mi je bio kornfleks, mleko prosuto po stolu, a nož se nalazio u činiji sa šećerom. Grejs mi je naredila da sednem za sto i dala mi čestitku koju je napravila uz Dejzinu pomoć. Iskreno, dnevniče, nisam baš nešto bio oduševljen. Parče kartona bilo je presavijeno na pola, a reč „Tata“ ispisana parčićima testenine, od kojih je većina otpala tako da su samo ostali tragovi lepka. Unutra je pisalo „od Gresi“.

Pažljivo sam joj ukazao na to da je pogrešno napisala „Grejsi“.

Namrštila se nad čestitkom i prkosno rekla: „Tako deca u Americi pišu 'Grejsi'.“

Rekao sam: „Grejsi, mislim da nisi u pravu u vezi s tim.“

Rekla je: „Jesi li ti bio u Americi?“

Morao sam priznati da u stvari nikada nisam bio u Americi.

Grejsi je rekla: „Pa, ja jesam. Bila sam s mamom jednog dana dok si ti bio u knjižari.“

Pustio sam je. Opasan je protivnik.

* * *

Sada žalim što sam se dobrovoljno prijavio da budem pisac/reditelj i producent trupe *Glumci Mangold Parve*. Probe ne idu dobro, oznojem se kada shvatim da imamo još samo jedanaest meseci do premijere.

I SCENA

Stari svinjac br. 1
Svinjci
Donje polje
Niža staza
Mangold Parva
Lesteršir

Dragi gospodine Trevore Nan,*

Vaše ime mi je dala Anđela Heker, spisateljka i dramaturg, moja komšinica. Napisao sam komad, *Kuga!*, koji se dešava u srednjem veku na selu. To je elegijsko delo i u njemu se pojavljuje šezdeset glumaca i priličan broj životinja, uglavnom domaćih.

Anđela smatra da biste vi bili u mogućnosti da mi date nekoliko saveta kako da izađem na kraj s tako velikim ansamblom.

Kao što ne možete a da ne primetite, priložio sam vam rukopis *Kuge!* da biste ga pregledali. Ukoliko želite da se uključite u projekat, molim vas da mi javite što je moguće pre.

Gospodine, iskreno vaš,
A. A. Mol

Oluja. Ulazi grupa monaha, u odorama i sandalama. Jedan istaknutiji monah nosi kovčežić. To je MONAH GODFRID, sveti monah s pedesetak godina. (Primedba za scenske radnike: usisivač s crevom prikačenim na izduvnu rupu, postavljen u uglu pozornice, može da stvori vetar „oluje“.)

MONAH GODFRID: Oslušni, brate! Vetar zaista veoma jako duva, te mišljenja sam da moramo zaklon potražiti u ovom prokletom mestu.

Pojavljuje se jedan seljak. Zove se Džon i vraća se kući na večeru, koja se sastoji od kukuruznih knedli u supi od svinjskih ušiju.

MONAH GODFRID: Zaustavi se, seljače! Kuda ti to hodiš tako žurno?

SELJAK DŽON: Idem kući na večeru, presveti.

MONAH GODFRID: Kako se naziva ovo rđavo mesto?

SELJAK DŽON: Nema imena, tu je samo brdo, nekoliko polja i straćara ili dve.

MONAH GODFRID: Na oluji i straćara je vredna hvale, seljače.

Stigli su do seoskog trga, gde je okupljeno trideset i dvoje muškaraca i žena. S leve strane pozornice ulazi čopor pasa i prolazi. Pilići ključaju između nogu seljaka. MONAH GODFRID drži onaj kovčežić u visini glave.

* *Ser Trevor Nunn* (1940) – engleski pozorišni i filmski reditelj. (Prim. prev.)

Iza njega idu jedan debeli monah, BRAT DANKAN, koji uživa da posmatra ptice, i jedan mršavi monah, BRAT ENDRU, koji pati od napada panike.

SELJAK DŽON: Šta imaš u toj kutiji?

MONAH GODFRID: Imam utrobu i anus kralja Džona.

Seljaci i životinje padaju na kolena.

MONAH GODFRID: Srce mu je sahranjeno u Jorku. A ovo mračno mesto će, smatram, dobro poslužiti za kraljev anus.

Seljaci kliču, a psi laju.

KRAJ I SCENE

Ponedjeljak, 18. jun

Upravo sam u jednom starom primerku *Lester merkjurija* video fotografiju nekog tipa po imenu Hari Plant, koji je proslavljao svoj sto deveti rođendan. Sto deveti! Borio se u bici kod Pasendejla u Prvom svetskom ratu kada mu je bilo devetnaest godina.

Gospodin Plant je imao punu glavu kose, u stvari dobro bi mu došlo šišanje. Pitam se u čemu je njegova tajna?

Stari svinjac br. 1

Svinjci

Donje polje

Niža staza

Mangold Parva

Lesteršir

Starački dom Vrbe

Ulica Bevan

Đusberi

Lids

Dragi gospodine Plante,

Čestitam vam što ste doživeli veličanstvenu starost od 109 godina. Pitam se da li biste imali išta protiv da mi odate tajnu svoje dugovečnosti? Posebno me zanima kako ste uspjeli da očuvate kosu.

Savete u vezi s ishranom, navikama itd. prihvatio bih s velikom zahvalnošću.

Gospodine, iskreno vaš,

Pokorni i odani sluga,

A. A. Mol

Pismo (drhtavim rukopisom)

Dragi gospodine Mole,

Hvala vam na ljubaznom zanimanju. Nemam nekih posebnih navika u vezi s ishranom, jednostavno jedem ono što jede prosečan Englez.

Što se tiče moje kose, zdrobim češanj belog luka i naneseš sok na glavu pre no što odem na spavanje.

S poštovanjem,

Gospodin Plant

Stari svinjac br. 1
 Svinjci
 Donje polje
 Niža staza
 Mangold Parva
 Lesteršir
 Starački dom Vrbe
 Ulica Bevan
 Đusberi
 Lids

Dragi gospodine Plante,

Mnogo vam hvala što ste odgovorili na moje pismo od ponedjeljka.

Pitam se da li biste mi učinili to zadovoljstvo i preporučili vrstu belog luka koji koristite?

Radujem se vašem odgovoru.

Vaš,

A. A. Mol

Utorak, 19. jun

Danas sam pitao Dejzi da li bi razmislila o tome da igra Elizu Hepltejt, seosku kurvu, u *Kugi!*. Kazao sam joj da će morati da nosi crvene čarape i raščupanu periku, nalepiti bradavice i zacrniti zube. Rekao sam: „Ne zaboravi, *Kuga!* je smeštena u vreme pre paste za zube.“

Dejzi je rekla: „Da li bi te iznenadilo kada bih odbila? Pitaj Marlin Veb iz štenare, njeni zubi su svakako srednjovekovni.“

Rekao sam: „Dejzi, priznajem da sam ogorčen i razočaran. Ponadao sam se da ćeš podržati moju pozorišnu aktivnost. Nemoj mi reći da *Kuga!* nije dobar komad. To je nešto najbolje što sam ikada napisao. Dao sam jedan primerak vikaru i pisao mi je da mi čestita.“ Izvadio sam pisamce iz novčanika i pokazao ga Dejzi.

Dragi Adrijane,

Kratka beleška. Zapanjen sam. Čestitam na prvoj verziji „Kuge“!. Priličan je uspeh podeliti bar po dve rečenice svima iz ansambla s preko šezdeset članova.

Plašim se da me ranije ugovorene obaveze sprečavaju da prihvatim tvoju ljubaznu ponudu da igram Šašavog Đoku.

Prosledio sam, kako si zamolio, rukopis svojoj ženi. Kaže da će ga pročitati kada završi ceo komplet knjiga Ajris Merdok.

Bog s tobom,

Sajmon

Sreda, 20. jun

Toni Bler obilazi svet na svojoj oproštajnoj turneji. Moja majka kaže da u neku ruku očekuje da ovaj zapeva *My Way* s vrha stepenica aviona.

Gledao s Dejzi na Kanalu 5 dokumentarac o jednoj Amerikanki, *Najdeblja žena na svetu*. Ta žena, po imenu Sindi-Lu, nije mogla da se makne iz svog ojačanog kreveta. Toliko je ogromna da joj je spavaćica napravljena od dva čaršava za bračni krevet zašivena jedan za drugi.

Dejzi je rekla: „Mogu da završim kao Sindi-Lu ako ne pripazim.“

Nedelja, 24. jun

Kiša, provala oblaka. Kada će prestati?

Probudila me crkvena zvona u sedam sati ujutru. Kao i obično, osetio sam krivicu što ne idem u crkvu iako sam 20 posto agnostik, a 80 posto ateista. Nastavio da spavam; probudio se opet, telefon.

Bio je to Glen iz Avganistana; iskoristio je svoje slobodno vreme da se čuje s porodicom. Zamolio me je da dam „devojci koju sam sreo u klubu *Bajina noć* adresu vojne pošte. Tata, ne mogu da je izbijem iz glave. Mislím da je možda ona prava.“ Kada sam ga pitao za ime i adresu te devojke, rekao je: „Nisam mogô da čujem, tata, muzika je bila preglasna. Ali ako slučajno naletiš na Malenog Kertisa, glavnog na vratima subotom uveče kod Bajе, možeš li da mu preneseš ovu poruku? Tata, imaš li penkalo ili olovku?“

Krenuo sam da preturam po fioci kraj kreveta, ali nisam mogao da nađem nijedno sredstvo za pisanje koje je radilo. Sve-tan toga da dragocene sekunde prolaze, dohvatio sam Dejzin crni krejon za oči i zapisao sledeću poruku.

Ej, Maleni. Ša ima, brate? Se sećaš one devojke što sam bio s njom kad sam poslednji put bio tamo? Pa, je l' možeš da joj kažeš da mislim da je strava i da hoću da mi piše u Avganistanu? Kaži joj da mi pošalje sliku. Hvala, brate.

Pomislio bi čovek da je momak odrastao u Harlemu, a ne u posleratnom opštinskom naselju u Lesteru. Usprotivio sam se Glenu da nema nikakve verovatnoće da „naletim“ na Malenog ispred *Bajine noći* subotom uveče, pošto ja nikada ne odlazim u centar grada pošto se smrkne ako je to moguće.

Glen je rekao: „Molim te, tata, moglo bi to biti poslednje što ćeš uraditi za mene. Talibani stežu obruč.“

Teško da sam mogao odbiti.

Ispod drveća s kog je kapalo otišli pešaka u Mangold Parvu na ručak u krčmu *Medved*.

Moja majka je rekla: „Ako sunce uskoro ne grane, čitava Engleska će doživeti nervni slom.“

Grejsi je odbila da hoda kroz bare na drumu, iako je prvi put obukla svoje crvene čizmice, i zahtevala je da sedne u krilo mom ocu, koji je bio u invalidskim kolicima.

Moja majka je rekla: „To dete neće nikada nikud ići pešaka ako nastaviš da joj popuštaš, Adrijane. U svakom slučaju, i neće joj biti udobno. Na nogama tvoga oca sada nema ni grama sala.“

Dejzi je rekla: „Ostavi je na miru, Polin, samo će se razbesniti. Hoću na miru da ručam.“

Moja majka je pružila korak, promrmljavši: „Sami sebi kopate jebenu jamu“, dok je pokušavala da upali cigaretu po jakoj junskoj oluji.

Bio sam iznenađen kada sam čuo klicanje pošto smo ušli u pab. Iznenađen, zato što porodica Mol nije baš omiljena u okolini od onog izgreda s kantama za otpatke. Ipak, klicanje je bilo zbog vesti da je Toni Bler konačno dao ostavku na mesto vođe Laburističke stranke i da se u sredu povlači s mesta predsednika vlade. Trebalo je da se pridružim usklicima, ali sam umesto toga osetio kako mi suze naviru na oči. Gospodin Bler je proćerdao moju naklonost i poštovanje zbog rata u kome je poginuo prijatelj moga sina.

U mislima sam se vratio na onaj slavni Prvi maj kada je trešnjim cvet lebdeo pod prolećnim suncem – kao da je drveće bacalo

konfete ne bi li proslavilo pobjedu Novih laburista. Tada sam bio mlad i pun nade i verovao da će gospodin Bler – sa svojom mantrom „Obrazovanje, obrazovanje, obrazovanje“ – pretvoriti Englesku u zemlju gde ljudi na autobuskim stanicama razgovaraju jedni s drugima o Tolstoju i poststrukturalizmu, ali nije bilo suđeno: moj vlastiti otac misli da je Galeriji moderne umetnosti *Tejt** nova vrsta šećera u kocki.

Kako smo stali u red da nam iseku pečenje po želji, moja majka je krenula da ushićeno priča o Gordonu Braunu, rekavši da je crnomanjast, stenovit i čvrst. Dejzi ju je prekinula uporedivši relativnu sočnost govedine, svinjetine, jagnjetine i ćurećih pečenica i rekla: „Severna strana planine Ajger je stenovita i čvrsta. Razlika je u tome što severna strana poseduje više emocionalne inteligencije.“

Dejzi tvrdi da je, kada je radila kao PR u Londonu, kružila glasina kako Gordon Braun boluje od nekakvog sindroma. Moja majka je rekla da Gordon Braun i dalje poseduje sve kvalitete koje ona traži kod muškarca – povučen je, s dozom opasnosti u sebi, baš kao gospodin Ročester u *Džejn Ejr*. Moja majka se u poslednje vreme baš upustila u književnost. Čita četiri romana nedeljno ne bi li se pripremila za pisanje svoje autobiografije. Ha! Ha! Ha!

Ručak je odgovarao, ali i dalje mi nedostaju bakine nedeljne večere. Nijedan restoran ne može ponoviti njen hrskavi jorkširski puding i krckavi pečeni krompir. Dok smo seckali meso (svi smo izabrali govedinu osim Grejsi, koja je uzela „piratski specijal“ – riblje štapiće i jaje na oko), moj otac je rekao: „Sve sam izračunao. Ovo jebeno đubre nas košta skoro šest funti po osobi, a Grejsino nekih četiri funte. To je dvadeset i osam funti!

* Svetski poznata galerija moderne umetnosti u Londonu. (Prim. prev.)

Koliko košta pristojna goveda pečenica?“ Pogledao je u svoju majku i Dejzi, a one su se zbunjeno zagledale u njega. Nijedna od njih izgleda nije znala. „Parče govedine, nešto povrća...!“ reče moj otac. „Zarađuje na nama!“ Nastavio je da nožem struže poslednje ostatke sosa sa tanjira.

Rekao sam: „Ali to je kapitalizam. Mislio sam da odobravaš kapitalistički sistem ili si promenio mišljenje?“ Je li ovaj neuspeh u razumevanju osnovnih pravila poslovanja rani pokazatelj Alchajmerove bolesti?

Tom Erkert, gazda, je ušao u lokal. Iz ne znam kog razloga, nikada mu se nije dopadala naša porodica. Nisam s njim ljudski porazgovarao od onog dana kada sam ga pitao bi li radi mog oca mogao da napravi toalet za hendikepirane. Njegov patetični izgovor je bio: „Toalet za hendikepirane bi upropastio karakter paba – *Medved* se nalazi ovde još od vremena kada su raspušteni manastiri.“

Kada sam mu ukazao na to da je u Kromvelovoj vojsci bio veliki broj hendikepiranih (bila je prepuna bogalja), okrenuo mi je leđa i iza šanka počeo da nešto čačka naočare.

Nestalo nam je preliha, ali nisam hteo da pozovem Erkerta. Otišao sam do kuhinjskih vrata s praznim bokalom i zabezeknuo se kada sam video Ket Erkert, gazdaricu, kako se iza vrata ljubi s Džejmijem Britonom, kuvarom na obuci. Brzo sam se udaljio sa vrata, ali mislim da su me možda videli.

Vratio sam se za naš sto s praznim bokalom, što je svoju majku iznerviralo.

Moj otac je zacvileo: „Otišao bih ja sam, ali ne znam hoće li mi kolica proći između stolova.“

Moja majka je dohvatila onaj bokal i skoro potrčala ka kuhinji, nestala kroz vrata, a onda se ponovo pojavila posle samo pola sekunde. Pokušao sam da joj na licu nađem znak da je bila

svedok skandaloznog ponašanja gospođe Erkert, ali je na njemu bila samo uobičajena maska sačinjena od pudera maks faktor i životnog nezadovoljstva.

Ponedjeljak, 25. jun

Čitav dan padala kiša. Potok na kraju naše poljane nabujao. Majka me je pitala da li mislim da će naše polje biti poplavljeno. Smirio sam je rekavši joj da Toni Velbek iz pošte kaže da je naše polje bilo poplavljeno samo nekoliko puta u poslednjih deset godina.

Pismo od gospodina Planta.

Dragi gospodine Mole,
Španski.
Vaš
Gospodin Plant

P.S. Molim vas, nemojte više da mi pišete.

Utorak, 26. jun

Danas je Toniju Bleru poslednji dan na mestu predsednika Vlade Velike Britanije. Očekujem da će čitav dan pokušavati da popravi svoju reputaciju.

Možda će posetiti bolnicu i videti neke od gadno ranjenih vojnika koji su služili u Iraku.

* * *

Poslednjeg dana na poslu gospodin Bler je ugostio Arnolda Švarcenegera.

Kada sada pogledam gospodina Blera, vidim jednog slabog čoveka koji nas je uvukao u rat zbog svoje lične taštine. Sve što je učinio za državu sada se izgleda raspliće. Ja sam ateista, ali ako se ispostavi da ima Boga, mogao bih pomisliti da je On sredio da biblijska kiša padne na Blerovo nasleđe greha – kockarnice, pornografija na televiziji, terevenke, napadi hladnim oružjem i keš krediti. Polažem velike nade u gospodina Brauna, čoveka sazdanog od čvrstine, dostojanstva i zdravog razuma. Mislim da je on pritajeni socijalista koji će otići u Broj 10 isto kao što Klark Kent odlazi u telefonsku govornicu. Ubeđen sam da će gospodin Braun izaći kao Supermen.

Moja majka je opsednuta tugaljivim memoarima, trenutno čita *Dete zvano „To“*^{*}. Večeras je rekla: „Mogla bih da napišem knjigu.“

Očekujem da misli kako će joj tako život postati vredan.

Sreda, 27. jun

U zemlji je proglašena opasnost od poplava. Ljudi iz Hala već očekuju ono najgore.

Otišao da vidim svoje roditelje i platim im naš deo hipoteke. Na televiziji su bile vesti. Zagledao sam se u nove državne službenike dok su stajali ispred Broja 10 prvog dana na poslu

* Autobiografija američkog pisca Dejvida Pelcera iz 1995. u kojoj opisuje kako ga je kao dečaka zlostavljala majka alkoholičarka. (Prim. prev.)

gospodina Brauna. On je izgledao kao da je imao transplantaciju usta i pokušava da se prvi put nasmeje, ali mu je osmeh patetičan.

Moja majka je o gospođi Braun rekla: „Jadna Sara, dvoje sitne dece, muž radoholičar, a mora da sprema sve one zakuske i sreće se sa zvaničnicima.“

Rekao sam: „Zašto je zoveš Sara? Da li se poznajete?“

Moja majka je rekla: „Meni su sve žene sestre. To je, Adrijane, nešto što nikada nećeš razumeti.“

Moj otac je rekao: „Deluje mi kao pristojna žena i bar ima usta normalne veličine.“

Pa, sada je Gordon Braun kapetan na kormilu državnog broda. Nadajmo se da će Veliku Britaniju držati podaleko od stenja, tako da plovimo mirnim i uspešnim morima i ka svetlu na kraju tunela. Očekujem svaki dan da će gospodin Braun osuditi odluku Tonija Blera da se napadne Irak.

Još pada kiša. Vodostaj reke Sens – visok. Na nekim mestima se izlila iz korita. Danas sam morao da mokrim dvanaest puta.

9.00

Stari svinjac br. 1

Svinjci

Donje polje

Niža staza

Mangold Parva

Lesteršir

Sreda, 27. jun 2007. god.

Mnogouvaženi Gordon Braun

Premijer i ministar finansija

Dauning strit br. 10

London SZ1A 2AA

Dragi predsedniče Vlade,

Ovim kratkim pismom Vas želim pitati jeste li imali prilike da bacite pogled na papire koji se odnose na moj porez?

Vaš

Zabrinuti građanin

A. A. Mol

Četvrtak, 28. jun

Dejzi se učlanila u *Vejt vočers** u seoskoj mesnoj zajednici. Morao sam da je odvezem biciklom zato što neće da obuje velingtonke, a drum je preplavljen zbog neprekidne kiše.

* Međunarodna kompanija koja nudi proizvode i usluge radi smanjenja telesne težine. (Prim. prev.)

Nije bilo vajde vraćati se kući – trebalo je tamo da ostane samo sat vremena – pa smo se dogovorili da se nađemo kod *Medveda* pošto se bude izmerila i obavila šta to već rade u *Vejt vočersu*.

Dejzi je ušla i sela pored mene, rekavši: „Imam osamdeset i tri kilograma.“ Zapalila je cigaretu.

„Osamdeset i tri kilograma, je li to dobro ili loše?“, upitao sam.

„Bilo bi dobro da sam bokser u poluteškoj kategoriji“, rekla je. „Ali pošto sam visoka samo sto šezdeset centimetara i imam sitne kosti, to je loše, veoma loše.“

Podigla je svoju čašu piva i ispila ga, a onda je obrisala usta nadlanicom i rekla: „Na dan venčanja sam imala pedeset sedam i po kilograma.“

Video sam kako srlja u jednu od svojih depresija, pa sam rekao: „Sada te ima više za maženje.“

To očigledno nije pomoglo.

Otišao sam do šanka da joj donesem duplu votku i tonik (sa slamčicom, ali bez leda i limuna).

Grupa krupnih žena u trenerkama banula je u pab i okupila se oko jednog malog stola, gde su sve zapalile cigaretu. Bar je uskoro ličio na poslednju scenu *Kazablanke*, sa onom maglom na avionskoj pisti.

„Jesu li one s tobom na *Vejt vočersu*?“, upitao sam.

„Ne“, rekla je Dejzi, koja je znala sve šta se dešava u selu. „Treniraju za humanitarnu trku da bi se skupile pare da se sačuva pošta.“

„Sačuva od čega?“, upitao sam.

„Od zatvaranja“, rekla je Dejzi zapalivši još jednu cigaretu.

Rekao sam: „Upravo si jednu ugasila, a tek si je dopola popušila.“

Odgovorila je prilično divljački s obzirom na to da smo bili na javnom mestu: „Slušaj, gospodine Čistoplućiću. U nedelju

će biti protiv jebenog zakona pušiti pljugu u pabu. Ima da pre toga popušim što više mogu.“

Ne bih li joj skrenuo pažnju na nešto drugo, vratio sam se razgovoru o pošti. „Ne može da se zatvori“, rekao sam. „Koristim je najmanje tri puta nedeljno. A šta će tata? To mu je jedini redovan izlazak iz kuće, voli dan kada se primaju penzije.“

Dejzi je tresnula čašom o sto i viknula Tomu Erkertu iza šanka: „Ovom stoličnjakom bi mogao novorođenče da podojiš. Ne bi trebalo da je razblažuješ vodom, nije to jebena limunada!“

Ponekad poželim da Dejzi nije odgajana u slobodnom duhu i učena da se ne suzdržava na javnim mestima. Nije je bilo briga što je Erkert nešto mrmljao o njoj, niti što je čitav pab gledao u nju.

Prišao sam ženama u trenerkama i pitao ih da li bih mogao da se pridružim kampanji da se sačuva pošta. Objasnio sam im da iz ličnih razloga ne mogu da učestvujem u trci za prikupljanje novčanih sredstava, pokazavši nejasno na svoje noge.

„Znam ko ste“, rekla je jedna od žena u ružičasto-beloj trenerci iste nijanse kao i rozen-torta. „Videla sam vas kraj školske kapije. Živate u jednom od onih obora – pišete komad za mesnu zajednicu. Možemo li sve da učestvujemo u njemu?“

Kazao sam im da ću napisati scenu za njih, a one su se nasmejale i jedna drugoj preko stola debelim prstima udarile petaka.

22.00

Na putu do kuće kiša nam je tutnjala po kišobranu. Gibet lejn je više ličio na baruštinu nego na ulicu. Morao sam veći deo puta da guram Dejzi. Nije bilo lako voziti na šipci boksera poluteške kategorije.

Kazao sam joj da ću ukoliko ne kupi par velingtonki...